

FLUESMÆKKEREN

Præsten og dennes embede står for skud

[KIRKESIDEN] Forår og sommer har været præget af enkelte raketter, som har lyst kortvarigt op på sommerhimlen. Ikke destomindre har ønsket om en troende præst i et stillingsopslag vakt opmærksomhed. Derefter kom et forslag, om at præster skulle ansættes på prøve i en periode på 2-3 år. En tanke som blev stillet af Landsforeringen af Menighedsråd, og som blandt andet blev imødekommet af Karsten Nissen, biskop over Viborg Stift.

Seneste himmelfart er provsteforeningens formand Paw Kingo, der har fremsat tanker om, at præster kun skal ansættes i en periode på 12 år.

Det skal være slut med jobgaranti til præster. Det vil skærpe præsten og give en anden tilgang til jobbet, når det er op til menighedsrådet, om ansættelsen skal forlænges efter de 12 år, siger formanden til Fyens Stiftstidende. Spørgsmålet er blot, om man ikke skyder over målet. Præsten har jo forud for sin ansættelse både siddet på universitetets bænk, gennemgået teori og praksis, været til bispeeksamen samt prøveprædiken for menighedsråd og skrevet under på præsteløftet.

VI ER ALLE PRÆSTER

Det var vigtigt for Luther at påpege, at alle, der er kravet ud af dåben, både er præst, biskop og pave. Men, understreger han på samme tid, for ordenens skyld bør man overlade varetagelsen af det offentlige præsteembede til en særlig dertil kaldet og inviet person.

I vores lutherske kirke forstår vi kaldelse som det konkrete, at en menighed udvælger en bestemt person til at være deres præst. Når vi i trosbekendelsen bekender troen på „de helliges fællesskab“, bekender vi dybest set også troen på, at Gud ved sin ånd vejleder menigheden også i dens valg af præst.

DE SYV PRØVELSER

Med enkelte undtagelser har den person, som bliver kaldet, været igennem syv prøvelser. Først skal vedkommende havde taget den teologiske embedseksamen. Derefter venter pastoralseminariets kursus, der giver kandidaten en teoretisk og praktisk indsigt i selve præstegemingen inden bispeeksamen. Man kan dog ikke dumpe ved bispeeksamen, men biskoppen kan, efter at have lært kandidaten at kende, nægte at give kollats, d.v.s. det beseglede an-

befalelsesbrev, som provsten skal have for at kunne indsætte kandidaten i det nye embede.

Nok så afgørende er den prøve, som ansøgeren kommer på i forbindelse med ansøgning om embede, idet der venter en prøveprædiken og en efterfølgende samtale med menighedsrådet. Herefter følger ordinationen og underskrivelsen af præsteløftet inden selve indsættelsen i embedet.

SKAL PRÆSTEN TRO

Når en præst underskriver præsteløftet forud for sin ansættelse i folkekirken, forpligter det blandt andet præsten på at vække og bevare troen i menigheden. Præsten forpligter sig til loyalt at forkynde evangeliet i overensstemmelse med kirkens bekendelsesgrundlag og „med regnskabsdagen for øje“, som der står skrevet.

Men hvis man ikke tror på dén dag, er det vel meningsløst at skrive under. Troen ligger altså implicit i præsteløftet uden dog at stå skrevet direkte.

PRÆSTER ER KALDET OG IKKE FUNKTIONÆRER

Ser man bort fra kaldstanken og indfører ansættelse på prøve, fratager man præsterne deres frihed til at tale og forkynde evangeliet purt og rent, da de i givet fald bare vil handle ud fra egen interesse og hælde honning i ørerne på menigheden for at opnå fast ansættelse. Men hvad der gavner præsten, gavner ikke altid menigheden på den lange bane. Det samme gør sig gældende med åmålansættelse.

BALANCEPUNKTET I UBALANCEN

Der påhviler ethvert menighedsråd et stort ansvar ved ansættelsen af en præst. Det er derfor vigtigt, at prøveprædiken og den efterfølgende samtale ikke blot har som mål at være hyggelig.

Menigheden må på forhånd gøre sig klart, hvad det specifikt er, de ønsker for deres menighed og så ikke være bange for at gå kandidaten på klingen. Drømmen er selvfølgelig at få en blækspruttepræst, der kan efterkomme alles ønsker og tiderens skiftende indfald og tiltag, men det er nok urealistisk.

Det gælder derfor om vedvarende at finde balancen mellem præstens forkyldelsesfrihed og menighedens ønsker om vækkelse og bevarelse af troen.

Af Jacob Ørsted

INTERVIEW

Biskop Marianne Christiansen. (Foto: privat)

5 spørgsmål til biskoppen

[KIRKESIDEN] Redaktionen for Kirkesiden har interviewet den nye biskop i Haderslev Stift og tilsynsforende med de danske menigheder i Sydslesvig, Marianne Christiansen.

?

I september 2012 nedsatte regeringen og Folketinget et udvalg, der har kigget på en moderne styringsstruktur for folkekirken.

Er du tilhænger af den model, der går ud på at oprette et kirkeråd med fuld kompetence, eller ønsker du den nuværende folkekirkelige struktur sikret ved lov?

!

Jeg er tilhænger af en model med et kirkeråd med begrænset kompetence - altså det, der svarer til Model 2 i forslaget. Jeg mener, at det er vigtigt at få ordnede forhold omkring beslutningskompetencen vedrørende folkekirkens fælles økonomi og indre anliggender (salmebog, liturgi, ritualer mm.).

Hidtil har det alene været kirkeministeren, der kan tage beslutninger på dette område, og han/hun er ikke engang forpligtet på at høre andre - selvom det heldigvis har været god skik blandt kirkeministre.

Jeg mener, det vil være sundt for folkekirken og samfundet i øvrigt, at beslutninger på disse områder tages i åbenhed og i samråd med et kirkeråd, der består af repræsentanter for hvert stift, for præster, provster og ansatte.

?

Kirkeministeren, biskopperne og Præsteforeningen har taget initiativ til et online debatforum, i hvilket præster med max. 10 års erfaring opfordres til at bidrage med ideer og visioner om fremtidens folkekirke. Besvarelserne skal diskuteres på en "innovation camp" i januar 2014.

Selvom du har mere end 10 års erfaring som gejstlig, tillader jeg mig at spørge dig om dine bud på og visioner om fremtidens folkekirke?

!

Helmut Schmidt har ganske vist sagt (citeret efter hukommelsen), at hvis man får visioner, bør man opsøge en psykiater. Det synspunkt er ikke det mest udbredte for tiden, men har dog så meget for sig, at enhver tænkning om fornyelse må tage udgangspunkt i den konkrete virkelighed, og at fremtiden skabes skridt for skridt, mens vi holder blikket ved vejen og på de mennesker, vi er iblandt.

Derfor kan jeg kun udtrykke mine vi-

sioner for folkekirken ganske generelt:

- Deltagelse, oprigtighed, nærvær – det må være folkekirkens mål-ord, hvis den absolut skal have nogen. Frem for at kæmpe for at opretholde ordninger og privilegier og gøre opmærksom på folkekirkens relevans og vældige betydning, skulle vi hellere hele tiden kæmpe for at stå til rådighed for mennesker, medlemmer og ikke-medlemmer, have omsorg for krop og sjæl og være det sted, hvor evangeliet kan høres og mærkes.
- Medmenneskelighed skal præge folkekirken i ord og handling. Præsterne skal styrkes som dygtige og modige forkyndere i nutidens samfund på prædikestolen og i offentligheden.

- Folkekirken skal være åben og rummelig. Omkring evangeliets centrum skal der være plads til både det brede flertal og de mindretal, folkelige og teologiske, som er med til at holde folkekirken levende. Mangfoldigheden er en styrke.

- Traditionen lever i fornyelse. Tradition betyder overlevering, og kirken er i sig selv overlevering af Jesu ord og liv i gudstjeneste og forkyndelse, mission og diakoni og undervisning. Overlevering kan kun ske i en stadig fornyelse, der ikke mister forbindelsen til udgangspunktet og derfor heller ikke fortidens indsigter og udtryk. Folkekirken har en ganske særlig forpligtelse på både erindring og håb, tradition og fornyelse. Det gælder også kirkens afgørende bidrag til samfundets åndsliv og kultur. Folkekirken skal være en musikalsk eksistens, hvor sangen og musikken udtrykker, hvad evangeliet betyder, og formidler glæden ved at være til.

?

Kirkeministeren har fremsat et lovforslag om åremålsansættelse af biskopper. Den 31. oktober i år skal høringsvarene ligge på hans bord. Går du ind for en åremålsansættelse af biskopper?

!

Nej, det er jeg egentlig ikke. Jeg mener, at det vil omforme bispeembedet fra at være et præsteembede og et tilsynsembede til at være et politisk embede, hvor vægten ligger på ledel-

se og forfølgelse af de mål, man selv sætter. Det bliver sikkert en realitet alligevel, fordi det i vores tid er svært at tænke anderledes.

I så fald håber jeg, at åremålet bliver mere end de ti år, for det vil være for lidt til at kunne danne et kontinuerligt tilsyn med menighedsråd (som skifter hvert fjerde år) og de præster og provster, som jo ikke er åremålsansatte.

?

Du er ikke blot biskop over Haderslev Stift men også biskop for de danske menigheder og præster under Dansk Kirke i Sydslesvig. Kan du garantere DKS medlemmer hhv. DKS kirkeråd, at de får medindflydelse på, hvem der kunne blive din efterfølger?

!

Nej, jeg kan ikke garantere det, fordi det er en politisk beslutning, og min korte embedstid har lært mig, at politiske beslutninger sagtens kan gå en biskop imod. Men jeg kan garantere at arbejde hårdt for det.

Ved min tiltrædelse lovede jeg på DKS årsmøde i Slesvig at blive i embedet, indtil medindflydelsen for Dansk Kirke i Sydslesvig ved bispevalget var faldet på plads. Og den trussel har jeg tænkt mig at bruge aktivt.

?

Et sidste spørgsmål. Har du været i berøring med det danske mindretal inden dit valg til biskop over Sydslesvigs kirkefolk?

!

Ja, det har jeg gennem min opvækst, personlige venskaber, kollegiale kontakter og ved besøg og foredragsvirksomhed.

Af Jon Hardon Hansen